

I si tot fos això

Susagna Aluja

Oriol Guilera

Anna Pascual

Pilar Prim

Editorial Tríode

TRÍPODE

Títol original: *I si tot fos això*

Primera edició: novembre de 2021

© Susagna Aluja, Oriol Guilera, Anna Pascual, Pilar Prim

© D'aquesta edició: Edicions Tríode, SL

Carrer Aribau, 114, entl.4a Barcelona, 08036

www.tripode.cat

Instagram: www.instagram.com/editorialtripode/

Facebook: www.facebook.com/TripodeEditorial/

Twitter: www.twitter.com/Ed_Tripode

Disseny i maquetació: Elma Presas

Correcció: Helena Batlle

Impressió: DC Plus. Sant Andreu de la Barca

Imprès a Catalunya

ISBN: 978-84-123920-8-1

Dipòsit legal: B 17392-2021

Tots els drets reservats. Si voleu fotocopiar legalment parts d'aquest llibre, us podeu dirigir a CEDRO (cedrocat@cedro.org o 932720445)

ÍNDEX

PRÒLEG. I SI AIXÒ NO FOS TOT?	II
<i>Ramon Erra</i>	
1. CONTINUÏTAT DELS CONTES	19
<i>Anna Pascual</i>	
2. EIKASIA	21
<i>Anna Pascual</i>	
3. 27, RUE DE FLEURUS	31
<i>Susagna Aluja</i>	
4. LA NOIA DEL PÒSTER	35
<i>Oriol Guilera</i>	
5. MADAME GUERMANTES	37
<i>Pilar Prim</i>	
6. HURRICANE	41
<i>Oriol Guilera</i>	
7. TOT ESPERANT LA LLUNA	45
<i>Susagna Aluja</i>	
8. TEMPS ARXIVAT	49
<i>Pilar Prim</i>	
9. SI NABOKOV AIXEQUÉS EL CAP	51
<i>Oriol Guilera</i>	

10.	WALDEN	55
	<i>Anna Pascual</i>	
11.	EL CRIT	63
	<i>Pilar Prim</i>	
12.	I VA VENIR L'HIVERN	69
	<i>Susagna Aluja</i>	
13.	MATILDE, POSI EL TELEVISOR!	71
	<i>Susagna Aluja</i>	
14.	A L'OMBRA D'UN ESCRITOR FAMÓS	75
	<i>Oriol Guilera</i>	
15.	PETITS CONTRATEMPS	79
	<i>Pilar Prim</i>	
16.	EL SUBMARÍ	81
	<i>Susagna Aluja</i>	
17.	IL GIARDINETTO	85
	<i>Oriol Guilera</i>	
18.	EL PINTOR DE LA RUE CRÉMIEUX	97
	<i>Susagna Aluja</i>	
19.	LA NOSTRA FINESTRA	101
	<i>Pilar Prim</i>	
20.	LA FLOR DELS DAUS	103
	<i>Anna Pascual</i>	
21.	DOS HOMES, DOS DESTINS	113
	<i>Oriol Guilera</i>	
22.	UN MINSO POEMA D'AMOR	115
	<i>Oriol Guilera</i>	

23.	NGORONGORO	119
	<i>Pilar Prim</i>	
24.	ENTRE LES BUGUENVÍL·LIES I L'ÀLOE	125
	<i>Susagna Aluja</i>	
25.	KABUL, AGOST 2021	129
	<i>Pilar Prim</i>	
26.	LA MUDANÇA	131
	<i>Pilar Prim</i>	
27.	ELS ÀNECS DE CENTRAL PARK	135
	<i>Oriol Guilera</i>	
28.	ATRAPAR UNA TARDA	141
	<i>Susagna Aluja</i>	
29.	NIT NIÇARDA	143
	<i>Anna Pascual</i>	
30.	LA CRÒNICA	159
	<i>Pilar Prim</i>	
31.	CONTE REVERSIBLE	163
	<i>Pilar Prim</i>	
32.	VAN BALLAR	165
	<i>Susagna Aluja</i>	
33.	CEL D'UN INSTANT	167
	<i>Pilar Prim</i>	

PRÒLEG

I SI AIXÒ NO FOS TOT?

Un conte diuen que és una història que n'amaga una altra. També pot ser un tros de vida que ens passa per davant. Aquí tenim un recull que interpreto com el particular homenatge al gènere que fan els quatre autors que ara llegireu, tres autores i un autor. Hi ha un fil que els lliga, a part de l'amistat, i és el ressò d'altres obres i escriptors que va il·luminant el recull com si fos un llampegar constant en la nit d'estiu.

Personatges de ficció travessen les històries i alguns fins i tot les protagonitzen, com si un cop acabada la lectura de l'obra de referència, els nostres autors diguessin: ep, que això no és tot. Encara els passen més coses a la Lolita, al mico de l'acadèmia de Kafka, a Holden Caulfield o a Madame Guermantes, per dir-ne alguns.

Els personatges viuen altres vides i alguns travessen les èpoques. Lolita, per exemple, agafa decidida les regnes del seu relat: «Em deien Lolita. Vaig fer-me famosa per una

novel·la que va atorgar-me l'estatus de seductora precoç per l'afer que vaig tenir amb l'Umbert, el professor universitari que s'havia casat amb la meva mare amb l'únic propòsit d'estar a prop meu».

Però el títol d'aquest recull, un títol que trobo molt encertat, diu altres coses. I és així com entrem a l'essència del que és un conte. *I si tot fos això*, així, sense interrogant. Té un punt d'acceptació de les coses tal com venen. De no posar-se pedres al fetge. O de deixar passar el temps i mirar d'anar tirant. Podríem encara afegir, i si tot fos això rail!, volent dir que podria ser molt pitjor, podrien venir més coses, més sorpreses bones o dolentes. O que la vida té parts que no controlem, que no veiem. Que els contes tenen com a mínim dues capes. El títol dispara els significats en moltes direccions.

Els contes tenen, acostumen a tenir, allò que fa que t'hi aferri: els detalls, la cosa concreta, l'olor, la llum, un timbre «de la mida d'una galeta maria», aquell barret «guarnit amb una ploma d'ocell molt fina i llarga, que no sé per què quan el miro em porta a pensar en els colors dels camps d'ordi segats al sol de juny i plens de poncelles». També hi ha reflexió, poesia i misteri. L'essència de la contística. Poe, Maupassant, Kafka, Salinger, Cortázar i altres mestres que han anat creant aquest art, i no oblidem la rondalla, aquells nens que desapareixien de casa

deixant pedretes blanques o sense deixar rastre... «Ells van riure, com sempre reien de les ocurrencies del nen. Però passava el temps i el seu fill no tornava».

Els personatges que poblen aquesta miniatura d'unes quantes nits, no pas mil i una, però unes quantes, són sovint lletraferits que o bé llegeixen molt i de vegades massa, o bé escriuen, o voldrien escriure, i estan cansats d'escriure. De manera que el fet literari amb totes les seves formes i problemàtica travessa aquest recull parit a vuit mans, una cosa potser poc habitual, i dona unitat a un conjunt que també mostra les diferents maneres de veure la literatura i de viure la vida que té cada autor. Tenim una mirada urbana, a voltes noctàmbula, de Nick Havana, de gintònics; tenim una mirada poètica de postes de sol meravelloses, de plantes i flors, de símbols; tenim una visió més filosòfica, de vides renovades, o de somnis que quan «esdevenen realitat, deixen de ser...», tal com diu una altra de les peces d'aquest trencadís (que no puzle, perquè les peces no sempre encaixen de manera perfecta, sinó que formen jocs sorprenents, jocs de miralls, de mirall dins el mirall, sanefes estranyes). També hi ha la mirada àvida de saber, infantil, que observa esgarrifada la dona que «obria la càmera fent girar una comporta immensa que a mi em semblava la del submarí de Rackham el Roig, sota el mar de les Antilles. El submarí de la carnissera s'obria i, allà,

com un buc negre enmig de l'oceà, hi havia el monstre: un be penjat d'una pota». És la mirada d'algú que s'ha criat al món rural, que ha vist coses que no es veuen segons a on.

La gent que pobla aquests contes és capaç de demanar a una tal Matilde si «me'n deixa un altre de la Rodoreda» i de voler saber-ho tot d'algú com aquell Arcadi Franquesa que, quan se n'anava de la biblioteca, «m'encarregava de desar els seus llibres». Perquè «ell sempre s'hi deixava un punt, i jo aprofitava per llegir-me'n l'última pàgina marcada, amb ganes de compartir alguna cosa amb l'home que feia olor de camamilla i de pis vell». La dona que confessa que «al vespre, asseguda a la taula de la cuina de casa, intento escriure». Dones que, com la Virginia Woolf o la Jane Austen, no tenen un lloc discret i amb porta que tanqui bé per tal d'escriure sense haver de patir cap molèstia (d'aquí les taules de la cuina, el regne de moltes dones abans d'aconseguir una cambra pròpia). Algú, una altra de la gent lletraferida d'aquests contes, que defensa les cançons de Bob Dylan com a fet literari de volada molt abans que fos guardonat amb un Nobel polèmic. Dones i homes, urbans i rurbsans, diverses edats, diverses tradicions lectores. Tot plegat forma aquest joc de cafè de peces desconjuntades que, precisament per això, resulta sorprenent.

De vegades el referent que genera el conte no és l'escriptor o el personatge sinó l'artista d'una altra disciplina, el pintor, que «portava setmanes al seu petit estudi, capficat, amarat de trementina i desconsol». I aquest llegir i estimar l'art i els llibres es veu al llarg del recull com un estimar sense premi, sense consol moltes vegades; així hi ha un personatge que diu que el seu germà gran «que no feia més que llegir, se n'havia anat a bord d'una pastera», mentre que ell triomfava en un altre terreny, l'esport, i anava amb limusina.

Aquests contes ens mostren uns personatges capaços de canviar després d'una experiència il·luminadora, d'una epifania, fins al punt de desprendre's de polseres que en realitat eren una presó. Diu una de les narradores: «Vaig descordar-me, per primer i últim cop en trenta anys, la polsera d'or blanc, i la hi vaig donar».

Molt al principi del recull s'accepta també la possible foscor, el misteri que amaga el conte mateix, com si fos una capseta tancada, un secret que se'ns resisteix, dient que «de fet, el relat es llegia amb rapidesa: dues pàgines i au. Però entendre'l... Entendre'l ja era una altra cosa». I això ens confirma allò que sovint hem pensat, i que per tancar aquest prefaci repetirem, que la força de tot relat, allò que ens enganxa definitivament a una història i uns personatges, són els detalls. Poso un darrer exemple

també tret d'aquest volum: «Al carrer hi havia una ranera estranya que es trencava amb el picaroleig de les fustetes de la cortina bellugadissa del bar. Dins, un taulell llarg i inhòspit, de bar de carretera, només amb una Finley de taronja i un paquet de Bisonte una mica rebregat».

Ramon Erra

I SI TOT FOS AIXÒ

CONTINUÏTAT DELS CONTES

Havia començat a llegir el conte uns dies abans. De fet, el relat es llegia amb rapidesa: dues pàgines i au. Però entendre'l... Entendre'l ja era una altra cosa. No va ser fins a la quarta relectura, quan va agafar el llibre de Cortázar a l'hora de la migdiada —a casa tothom mandrejava i ell va arregar-se a la butaca de vellut granat, aquella que ja començava a estar força desgastada dels braços però que a ell li agradava tant—, allà al seu petit despatx de masia antiga, amb parets de pedra i lleixes de caoba i litografies de Ramon Casas i un llum de peu estil art nouveau, que es va sumir en l'epifania. I es va dir, mira que n'és, de brillant, aquest Cortázar; metaliteratura en estat pur! Va tancar el llibre —deixant el dit índex enmig, que no volia perdre el punt— i, amb els ulls fixats en la coberta, va somriure. T'imagines que això et passés a tu? Quina bogeria... I llavors va alçar el cap, i va arrufar les celles

quan, tot d'una, li va semblar que les pedres de les parets es desdibuixaven. Es va aixecar per acostar-s'hi: en acariciar la superfície rugosa, va notar com els dits li quedaven plens de tinta. Alarmat, va tombar-se cap a la butaca, i es va adonar que el granat cada cop era més pàl·lid, fins que, en un rampell inexplicable, va dir en veu alta: «Butaca!», i va veure que, en anomenar-la, el color prenia intensitat de nou. Què havia de fer? Recloure's per sempre en aquell despatx o sortir corrents? Va dirigir-se cap a la porta: s'havia convertit en una pàgina en blanc, però mantenia el pany de ferro forjat. Va deixar reposar el pes de la mà sobre el pom, que va girar: dubtava de si creuar o no creuar el llindar. I, situat en aquest impàs entre dues realitats, finalment va trobar la resposta:

Cal deixar la porta entreoberta.